

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱՂՕԹՔ Ա. ԲԱՐՍԵՂ, ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

(Կը կարդայուի Աւագ Հինգեաբբի, ապաւստոյոյաց վրայ)

Տէր Աստուած հայր ամենակալ ստեղծող երկնքի և երկրի՝ որ Քու բարերար կամքիդ ակնարկով զոյացուցիր ամէն արարածները՝ երեւելիներն ու աներեւելիները, երկնայիններն ու երկրաւորները։ Եւ Քու նախախնամութեամբդ ստեղծեցիր մարդը հոգէն ու բարերար պատկերիդ համաձայն պատուելով մեծարեցիր զանիկա, անմահութիւն ու անապական կենդանութիւն պարգեւելով անոր։ Ու ինքնիշխան կամքով և փառքով զարդարելով պատկեցիր զայն ու շնորհեցիր անոր փափկութեան զրախտին վայելքը՝ որպէսզի գործէ ու պահէ զայն և անանց ու անճառելի այդ պարգեւը վայելէ շարունակ և օրըստօրէ յառաջանայ բարի գործերու մէջ։ Եւ տուիր անոր Քու կենսաբեր կամքիդ բարի հրամանը՝ որպէսզի այդ մեծ պատուիրանադրութեամբ ա՛լ աւելի փառքով ու պատիւով ճոխանար, ու Քու բարերար կամքիդ հնազանդելով՝ ա՛լ աւելի գերազանց կեանքին վերափոխուէր, այսինքն՝ ժամանէր վերին երուսաղէմի իմանալի կայանները։

Իսկ անիկա՝ պատրող չար օձէն խառուելով, կեանքի գործիքն ու բարեաց պատճառը անձնիշխան յօժարութեամբ բանասրկուին կողմը դարձուց և չարին խաբէութեան գործիքը ըլլալով՝ շեղեցաւ Քու արարչադիր ու կենսաբեր պատուէրէդ և հնազանդելով չարին՝ նախամեծար համարեցաւ պատրող թշնամիին սխալական խօսքերը Քու աստուածային օրէնսդրութենէդ։ Լսեց կնոջ խրատը ու կորսնցուց տիրական վեհ իմաստութիւնը, յիմարաբար և անխորհուրդ կերպով մերկտնալով բոցաճաճանչ և լուսեղէն զարդարանքները և անոր տեղ պատառատուն տերեւերի հայթայթելով՝ կը ջանար ծածկել իր ամօթալից մերկութիւնը, յոյրը կտրած Ամենակալիդ զօրութենէն, կը կարծէր պահուրտիլ աստուածութեանդ ամենատես գիտութենէն, իր մեղանշեւուն պատճառ ցոյց տալով կինը. օ Այս կինը,

կ'ըսէր, զոր տուիր ինծի, անիկա եղաւ պատճառս։ Ստոր համար անէժքի և ցաւերու կեանքը ժառանգեց՝ իշխալով մահուան ու ապականութեան ներքեւ՝ Քու անսրտ և աստուածային հրամանիդ համաձայն՝ թէ զայն (արգիլուած պտուղը) կերած օրդ իսկ պիտի մեռնիս. ու ատոր հետեանքով մահուան իշխանը թագաւորեց ու տիրեց մեր վրայ և կորստեան պահակը մեր բնութիւնը զրաւելով իրեն հնազանդեցուց, ու ամէնքը իր ծառաներն ըրաւ և դժոխքի ծանր ծառայութեան լծեց զանոնք։

Իսկ Քու, Հա՛յր բարեգութ, յաղթուելով առատ ու անբաւ մարդասիրութենէդ, չհանդուրժեցիր Քու անարատ ձեռքիդ ստեղծուածը այնպիսի վտանգաւոր աղէտքի ենթարկուած տեսնել. այլ գործելով Քու հայրախնամ սիրովդ՝ զթնցար մարդոց որդիներուն վրայ ու այցելեցիր կորուսեալին, ու զանոնք փնտռելու համար զրկեցիր Քու Միածինդ ու Էակիցդ՝ ծոցածին ու անբաժանելի բանդ Աստուած, որ աշխարհ գալով իր վրայ առաւ մեր աղքատացած բնութեան գձուձ կերպարանքը՝ իբրեւ մարդ ծնելով անարատ և ամէնօրհնեալ Աստուածածին Սուրբ Կոյսէն ու ինքը յանձն առաւ Աղամի յանցանքը ու իր աստուածային տեսչութեամբ իր վրայ կրելով մեր մարդկային ամէն կիրքերը, բացի մեղքէն, մարդկութեան պտուղը հանդիսացաւ։

Երկնաւոր հովիւր եղաւ բարձր լերան վրայ փնտռելու մոլորեալ ոչխարը ու զբռնելով զայն՝ իր բարերար ուսին վրայ առաւ և հայրենի բնակարանը դարձուց՝ ուսկից արտաքսուած էր արդարապէս, և անէժքի ու ցաւերու դատապարտութիւնը ջնջեց իր անպատժապարտ մահովը, ու աւազակներու ձեռքը ինկածը վերստին առողջացուց՝ պատելով անոր վէրքերը, ձէթ և գինի զնելով անոնց վրայ ու զայն աւանդելով Քու ամէնընկալ Կաթողիկէ Սուրբ Եկեղեցիիդ պանդոկին, այն Եկեղեցիին՝ որ կը

ժողովէ քոյր ցրուածներն ու կեղեքուածները ու կը միացնէ զանոնք երկնաւոր Հօր որդեկրներ ընելով. ու Սաշին վրայ Իր հաշտարար ու մեղսաբաւիչ պատարագով քոյրանուէր Ինքզինքը ընծայեց մեր փոխարէն ու մեր մեղքերուն համար Իր անձը փոխանակեց։ Եւ զարձեալ վերստին սաւցաւ մեզ Իր սուրբ արիւնով ու ազատեց բանտարկուին ծառայութենէն՝ պատուելով մեր յանցանքներու դատապարտութեան մուրհակը, ու մեր հակառակորդը վերցուց մէջտեղէն ու քեռեղ զայն խաչափայտին վրայ. մերկացուց անոր չարանիւղ զօրութեան իշխանութիւնը և պետութիւնը՝ յայտ յանդիման խայտառակելով ու նշաւակելով զանոնք Իր անձին վրայ՝ Իր աստուածային զօրութեամբ։

Ու Իր իշխանական պետութեամբ դըժոխքի ստորին սանդարամետը իջաւ. ազարտեց բուն զօրութիւնը աշխարհի կարծեցեալ իշխանին, որ բարձրացած ու լեռնացած ամբարտաւանութեամբ՝ մեր մարդկային բնութիւնը իր իշխանութեան ներքեւ գրաւած ունէր։ Ատոր համար պատերազմի մէջ հօր թագաւորը եկաւ հասաւ բարձունքներէն, եկաւ հպարտացեալին բարձունքը ու կապեց կաշկանդեց հսկան՝ կործանելով անոր ամբուսթիւնները։ Յափշտակեց անոր զանձերը ու զարձեալ արքունական պատկերը դրախտին մէջ մտցուց՝ ուսկից դուրս հանած էր, տալով անոր եօթը շնորհները, զորս կորսնցուցած էր իր եօթնեակ յանցանքներով։ Վասնզի խմաստութիւնը շինեց հօրեանական տունը՝ այսինքն Դաւիթի խորանը, և ինկածն ու կործանածը նորոգեց և կանգնեց վերստին՝ Ինքը ըլլալով ծաղիկ՝ Յեստէի արմատէն. ու Անոր վրայ հանգչեցաւ Սուրբ Հոգին, որ խորհրդանշանն է խմաստութեան և հանճարի, գիտութեան և աստուածապաշտութեան հոգիին, ու լեցուեցաւ երկրեղի և սրբութեան հոգիով։ Վասնզի ուր որ Տիրոջ երկրեղ կայ՝ հոն կայ նաև պատուիրաններու պահպանութիւնը, և ուր որ պատուիրաններու պահպանութիւնը կայ՝ հոն ոչ մէկ յանցանք գոյութիւն չ'ունենար. որովհետեւ Անիկա մեր յանցանքները Իր վրան առաւ ու մեր ցաւերը վերցուց ու Քեզ միայն ճանչցուց մեզի իբրեւ ճշմարիտ Աստուած կենդանեաց և մեռելոց. ու Սաշին վրայ թափած Իր ա-

րիւնով խաղաղութիւն հաստատեց երկինքի և երկրի միջև և Քու քաղցր սիրոյդ կամքը հաճեցուց զէպի արարածները, որով վերցուեցաւ միջնորմը, լուծուեցաւ կրճիւր, որ կը խափանէր ու կ'արգիլէր մեր փրկութիւնը, ու բացաւ կեանքի ծառին ճամբան՝ որ սերովբէներու բոցեղէն սուրով կը պահպանուէր։ Վասնզի մեզի ընկերացաւ Ճանապարհը, ճշմարտութիւնը և կեանքը Յիսուս Քրիստոս, որ առաջնորդեց մեզ փրկուէաւ կեանքի զէպի երկինք տանող ճամբէն և իշխանութիւններէն ու պետութիւններէն վեր բարձրացուց և խրախուսելով հաւատացեալները՝ ըսաւ. «Քաջախրուեցէք զի ես յաղթեցի աշխարհին, ու իշխանութիւն տուի ձեզի կոխելու օձերն ու կարիճները և թշնամիին քոյր զօրութիւնները»։ Որով՝ համարձակութեամբ կրնանք ըսել. «Ո՛ր է մահ քու յաղթութիւնդ, ո՛ր է դժոխք քու խաղիւղդ»։ Վասնզի մենք փրկուեցանք ու ազատուեցանք քու միածին Որդիիդ և մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի արիւնով, որուն հետ Քեզ Հօրդ և Ս. Հոգւոյդ վայել է փառք, իշխանութիւն և պատիւ այժմ և յաւիտեանս. ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Եւ արդ, ո՛վ Տէր Աստուած մեր, բարերար և բազմագութ, որ մեր մարդկային ազգը այսպիսի անճառ փառքի ու անպատու մարիքներու հաղորդակից ըրիր ու մեծարեցիր մեզ Քու միածին Որդիիդ անօրէնութեան միջոցաւ, որ աշխարհ գալով կատարեց ամէն օրէնքներն ու մարգարէութիւնները ու Իր քաղցր վարդապետութեամբ ժողովեց ցրուածները ու ամէնքը համախմբելով միացուց միաբան սիրով Քու արարչական խնամարար գթութեանդ մէկ հաւատքին և կոչման յոյսին մէջ և ամբողջ աշխարհի փրկութեան ճանապարհը բացաւ։ Ս. Հոգիի կենդանութեան առհաւատչեան պարգեւելով առաքապետի մանուկներուն՝ նորածնեալ ժողովուրդներուն, ու ապաշխարութեան զեղ և սպեղանի պատրաստեց Իր առատ մարդասիրութեամբ ըսելով. «Եկայ ո՛չ թէ արդարները՝ այլ մեղաւորները կուշելու ապաշխարութեան», և զարձեալ՝ թէ «Ինձի եկէ՛ք ամէն յոգնածներդ ու մեղքի ծանր քեռներ ունեցողներդ և ես հանգիստ պիտի պարգեւեմ ձեզի»։ Եւ Իր աստուածախոս ձայնով յորդորեց ու քաջախրեց

ամէնքը հնազանդութեամբ աստուածահաճոյ ծառայութեան լուծը կրելու՝ ըսելով. «Զեր վրայ առէք իմ լուծս ու սորվեցէք ինձմէ, վասնզի հեղ եմ և սիրտով խոնարհ, ու հանգիստ պիտի գտնէք ձեր անձերուն, որովհետեւ իմ լուծս քաղցր է և բեռս՝ թեթեւ»:

Եւ արդ՝ մենք Քու ծառաներդ և ժողովուրդդ և Քու արօտիդ խաչները՝ զինք Քու Միածին Որդիիդ արևունին՝ հաւաքուած սուրբ եկեղեցւոյս գաւիթին մէջ, խոնարհելով մեր մեղքերուն թողութիւն և քաւութիւն կը խնդրենք Քու քաղմագութ ու առատ մարդասիրութենէդ: Խոնարհեցուր ականջդ ու լսէ՝ Քու ծառաներուդ աղաչանքը և զթութեամբ ու ողորմութեամբ ներէ՛ կամայ և ակամայ գործած մեր յանցանքներուն ու մեղ լոյսի և տուրնջեան որդիներ ըրէ՛, վասնզի Դու զմեզ որդեզիրներ ըրիր որպէսզի մենք ժառանգակից ըլլանք լոյսի մէջ բնակող սուրբերուն: Մենք չարէն խաբուելով ու մեր կամքով անոր մեղսասէր ու կամակոր կամքին որսերը եղանք ու բաժնուեցանք Քու արարչական գութիդ հայրախնամ սէրէն ու զըրկեցինք մենք զմեզ երկնաւոր Հօրդ ժառանգութեան որդեգրութենէն և զգուշութեամբ չպահեցինք հայրենատուր մեծութեանդ ստացուածներն ու գանձերը, զորս ընդունած էինք սուրբ աւագանին շնորհիւ, այսինքն՝ մաքրութիւնը, անմեղութիւնը և արդարութիւնը, հոգեւոր մեծաշահ հարստութիւնը: Սակայն մեր անառակ վարքով ձեռքէ հանեցինք այդ հոգեւոր հարստութիւնը՝ մինչև որ հասանք յետին աղքատութեան ու սովամահ չքաւորութեան: Նուաղեցան մեր անձերը ու Քեզմէ դատ ոչ մէկուն վրայ յոյս և ակնկալութիւն չունինք, վասնզի Դու ես մեր Աստուածը և Քու անունդ կը կարդանք ամէն ժամանակ:

Հա՛յր երկնաւոր, զթա՛ Քու ծառաներուդ դարձին և ընդունէ՛ մեր խոստովանութեան զղջումը, ինչպէս ընդունեցար անառակ որդիին դարձը ու վերստին դարդարեցիր զայն արփիազարդ լուսեղէն հանդերձով՝ այսինքն առաջին պատմութեան ծածկոյթով, զոր մերկացած էր իր կամակոր ու անառակ վարքով: Այժմ մենք ալ միևնոյն յօժարութեամբ, զղջացեալ սրտով ու կոտրած հոգիով կը դառնանք դէպի

զթաճդ ըսելով. «Հա՛յր, մեղանչեցինք երկինքի և Քու առաջ, այլևս արժանի չենք Քու սուրբ անուանդ որդիներ կոչուելու, Քու վարձկաններէդ մէկուն պէս ըրէ՛ մեզ»: Նայէ՛ մեզ, ո՛վ Տէր, Քու քաղցր ու ողորմած կամքովդ, ու զիմաւորէ մեզ Քու հայրական գութով և բարեբար սիրովդ, և հագցո՛ւր մեզ առաջին պատմութեան լուսափայլ վերարկուն, որով զարգարուած էինք աւագանին պայծառութեամբ: Մերկացո՛ւր մեզմէ, Տէ՛ր, չարի ծածկոյթին հինցած պատմութեան, զոր զգեցանք մեր ծուլութեամբ ու անառակ վարքով, ու տարացանք Քու հայրական խնամքէդ: Տուր մեզի, Տէ՛ր Աստուած մեր, Քու ուրախական ու մարդասէր համբոյրդ՝ տպաւորելով մեր հոգիներուն մէջ սրբութեանդ կնիքը: Արդարութեան մատանին անցո՛ւր մեր աջ ձեռքին՝ իրբև նշան և գրու՛մ սրբութեան ուխտին, զոր ուխտեցինք Քու սիրելի Որդւոյդ արեան միջնորդութեամբ: Խմցո՛ւր մեզ ուրախարար բաժակը, զոր քառաթև խաչի աստուածընկալ սեղանին սուրբ խառնարանին մէջը խառնեցիր, որուն վրայ պարարակ եղին ճշմարիտ պատարագը դեռեցիր, ու Քու միածին և սիրելի Որդւոյդ հարսանիքին համար պատրաստուած ճաշին հրաւիրեցիր աստուածային երկիւղի հանձարէն զուրկ և պատուէրներուն անդգոյ եղողները, ու անդգամութեան ճամբէն հեռանալ պատուիրեցիր անդգամներուն: Եւ արդ, տո՛ւր մեզի Քու Միածինիդ մարմնոյն անմահութեան հացը, որով կարենանք ապրիլ, ու խմցուր մեզի սուրբ բաժակին անուշ գինին, որպէսզի ատով միշտ արբենանք անսպառ ուրախութեամբ ու վայելենք անկողոյստելի ճոխութիւններդ երկնաւոր Հօրդ երջանիկ օթեաններուն մէջ, զորս աշխարհի սկիզբէն Քու սուրբերուդ պատրաստեցիր, ու անոնց հետ գոհանալով փառաւորենք Քեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ: Ամէն:

